

Сергій Бут

«АЛЯСКА»

Сергій Бут

МИНУЛЕ СТЕЖИТЬ ЗА ТОБОЮ

Сергій Бут — сучасний український письменник, двічі дипломант престижного літературного конкурсу «Коронація слова». Популярність здобув після виходу дебютного роману «Листи з того світу».

...Покликаний рятувати людей, він сам потребував допомоги, і зонайперше — душевної! Послане кілька тижнів тому випробування виявилось не до снаги молодому чоловікові. Хоч у крайнощі удавався: і до чарки, і до ворожки, ба навіть до Бога — все намарно. Невидима сила в особі світловолового переслідувача все гонила по закамарках його й без того скалічену душу. Привид витягував соки, пив кров, мотав нерви і просто зживав Антона з білого світу, роблячи це з особливою вибагливістю.

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4299-9

9 786171 124299

«АЛЯСКА»

Сергій Бут

Сергій Бут

«АЛЯСКА»

РОМАН

ХАРКІВ **2018** **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.161.2
Б93

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Юлія Маланьїна*

ISBN 978-617-12-4299-9

- © Бутинець С., 2017
- © Shutterstock / Alvaro German Vilela, обкладинка, 2018
- © Depositphotos / igor_igorevich, I_g0rZh, duha127, обкладинка, 2018
- © «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2018
- © «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2018

Присвячується засновникам фестивалю «Червона рута»,
а також безсмертним лідерам культових груп незалежної України
«Брати Гадюкіни» і «Скрябін» — Кузі та Кузьмі

Коли карета швидкої допомоги зупинилася перед входом лікувального закладу, вечірнє небо вибухнуло громом. Гуркіт розбудив віконні шиби, що мирно спочивали в старих дерев'яних рамах; позганяв з ліній електропередач птахів, які облюбували це місце для спозирань за подвір'ям шпиталю, яким час від часу прогулювалися збудовані люди з однаково сірими обличчями. Хмари згущалися над психлікарнею і її пацієнтами.

Із пташиного пункту спостереження добре проглядалось, як з водійського місця машини вискочив моторний чоловік і поспішив до задніх дверей, аби встигнути передати «вантаж» до початку зливи. Укотре заgrimіло. Блискавиці залили світлом фасад будівлі саме в той момент, коли на її порозі з'явилася Постать у білому.

Зклопотаний водій звернувся в п'їтьму коридору, підганяючи свого візаві швидше зреагувати на його прохання.

— Ну ж бо, годі вирячатися в небо! Забирайте цього скаже-ного і чорт із ним!

Нарешті Постать перетнула поріг лікарні й набула рис худого чоловіка з вузькими щілинами замість очей. Наступної секунди в неї прорізався тонкий голос, схожий на писк:

— Шрек на щитовій застряг. Запобіжники в грозу стріляють, — пояснив кощавий і запитав: — Що за клієнт?

— Шукав у церкві захисту від привида. Що цікаво, у водолазному костюмі! — водій хахикнув, ховаючи в піднесеному кулаці сміх, який виривався з грудей, щойно згадував причину шпиталізації свого пасажира. — Накачали снодійним — і до вас.

— За адресою, — констатував санітар у білому й додав: — Зараз усе буде.

Водій безсило махнув рукою. Він сперся на машину й поліз до кишені по цигарки, аж раптом з'явилося світло, повернувши йому надію на швидке розв'язання проблеми, що й досі була в кузові його автомобіля.

— Щасливчик, — констатував санітар, демонструючи в щойно відновленому електроосвітленні своє страшенно худе обличчя.

— У сорочці народився, — відказав водій, наступної миті вже шкодуючи про свою репліку. Справа в тім, що її заперечив напарник худющого санітара, могутня статура якого з'явилася на порозі й прокоментувала слова водія:

— Жаль, що не в гамівній.

Автор жарту мав неабиякий бас і кремезну статуру, здатну повністю перекрити вхід до клініки. Його худий товариш голосно розсміявся, потураючи дотепності колеги.

Велетня прозивали Шреком. Як і його напарник, він був у білому халаті, на тлі якого шкіра і справді віддавала зелено-яблучним відтінком, як у мультиплікаційного героя. Ці двоє працювали в психлікарні санітарами й підпорядковувалися лиш одному начальникові, який вершив долі всіх пацієнтів, включно з новоприбулими.

Град, що посипав з неба кришталевим бісером, підігнав чоловіків заходитися коло непритомного пацієнта. Водій скочив у кузов — і під його вагою машина захиталася на стареньких ресорах. Кілька разів гойднувшись, із кузова «вистрибнув» край нош, до яких було прив'язане людське тіло, укрите білим простиралом.

— Давай хутчіш! Чого ти там шпортаєшся? — підганяв водія Шрек, не забуваючи про напарника. — Чахлий, бери в ногах, я голову перехоплю.

Шрек допоміг напарнику вийняти ноші, а відтак перебрав естафету у водія — пацієнт опинився в «надійних» руках.

Водій мерщій попрощався й сів у машину. Посигналивши наостанок, він виїхав з території лікарні, щасливий припинити спілкування з працівниками психушки. Санітари ж поквапилися з новоспеченим пацієнтом у коридор.

У руках дужих чоловіків, звиклих щодня таскати схожі вантажі, ноші маятником розгойдувалися назад-уперед. Вони пропливали над лінолеумом з ромбуватим візерунком, пливли між чистих, охайних стін і під акуратно вибіленою стелею. Їхній пасажир жодним чином не реагував на хитання свого човника, аж поки ноші не пришвартували коло обшарпані хвіртки, звареної із заржавілої арматури.

Простирадло з'їхало з лежачого тіла, продемонструвавши санітарам гідрокостюм — основу вбрання їхнього підопічного — і коротку стрижку, що відкривала засмагле чоло. Санітари Perezирнулися.

— Ти ба, воділа не обдурив, — здивувався Чахлий.

— Ти про що? — перепитав Шрек, дістаючи з білого халата в'язку ключів.

— Виявляється, цей придурок шукав у церкві порятунку від привида... у водолазному костюмі.

Від подиву Шрек присвиснув, глипнувши на об'єкт їхньої розмови.

— Ще той екземпляр, — констатував він.

— Ага. Давай його на «Аляску», у декотрих наших палатах лампочки погоріли — не будемо ж навпомацки його оформляти.

Шрек усе ще порпався в замку, коли їхня ноша трішки ожилилася й повернулась обличчям до світла. Ні зрілість, ані тим паче старість ще не встигли як слід його торкнутися, проте невидимий скульптор уже закарбував на цьому обличчі гримасу болю і страху.

Підхопивши вантаж, санітари чкурнули в темний закуток, зачинивши за собою хвіртку. Вони почимчикували в ту частину шпиталю, яку поза очі називали «Аляскою». Промандрувавши темним перешийком, трійця опинилася в коридорі, який разуче контрастував з вестибюлем головного корпусу лікарні.

Замість рівно постеленого ламінату, під ногами з'явився дірявий лінолеум. Білі стіни були заплямовані масними слідами від людських долонь, кров'ю і ще бозна-чим. У голих

лампочках ввижались шибеніки, що садинок звисали на сплавленій проводці під самісінькою стелею, яка давно потребувала побілення. Та найгіршою вадою цього приміщення був ядучий кислотний сопух, що в'ївся в стіни, і його не годен витіснити звідси найлютіший протяг.

На жодного з трьох учасників цієї ходи такі зміни не справили враження: пацієнт іще досі був непритомний, а санітари внаслідок своєї роботи тут стали надміру черствими до умов, у яких лікувалися пацієнти.

Мовчанку перервав Чахлий:

— Шреку, а ти у відпустку йдеш? Відпочинок тобі б не завадив.

— Не хочу, — коротко обізвався той.

— Ти вже спам'ятався б. Півроку все ж таки минуло...

— Замовкни, — обізвав Шрек напарника.

Не помічаючи роздратованості в голосі товариша, Чахлий і далі торочив своє:

— Не переймайся, я тебе розумію і Павлович теж. Втрати-ти малого не просто. А особисто мене хата грузить: діти, жінка, теща, а тут, хоч психи, проте як рідні. Куди його?

— Давай у тринадцяту.

— Не пощастило, — вичавив із себе посмішку Чахлий і рушив до згаданої палати, повертаючись подумки до власних проблем, що, на його думку, обтяжували йому життя не гірше, аніж оцим бідолахам, ув'язненим у психлікарні.

Як приймак у чужій сім'ї, він ніколи не мав права голосу. Будь-які побутові чи родинні питання вирішували без його участі. Купівля холодильника чи телевізора, поїздка на дачу й вибір спіднички для меншої доньки, ба навіть перегорілу лампочку замінював сусід-алкоголік на особисте прохання тещі та з її обов'язковою критикою бездарного зятя. Останнє вельми гнітило Чахлого. Він терпіти не міг косих поглядів стареньких бабусь — тещиних колежанок, що обов'язково перемивали йому кісточки за першої-ліпшої нагоди.

Дружину він теж розлюбив. Від офіційного розлучення стримували навіть не діти, а можливість мати прихисток

у психлікарні, де він ховався від зовнішнього світу, під патронатом шефа відчуваючи себе вершителем людських доль.

Санітар отямився перед палатою.

— Шреку, ми цього психа так і залишимо в костюмі?

— Ні, звісно.

— Гаразд, у палаті роздягнемо, — запропонував худий.

— Ворушися, — підстрожив товариша Шрек.

Він, як і його напарник, мав свої причини працювати в цьому дурдомі, основна з яких полягала в цілковитій самотності відтоді, як рідний син відійшов у вічність. Убитий чумою 20-го століття через інфіковану голку товариша, він і далі жив у пам'яті батька, викликаючи в того тяжкий смуток. Аби не опинитися на ношах замість чергового пацієнта, Шрек повністю віддавався роботі.

2

У палаті номер тринадцять, інтер'єр якої продовжував «найкращі» традиції аварійних приміщень «Аляски», настав ранок.

Сонячне проміння косими лініями заливало приміщення крізь велике й брудне вікно. Пацієнти з розмаїтими діагнозами прокидались один по одному. Ніхто не квапився покидати ліжка заради сніданку чи ранкових процедур, а тим паче балачок. Усі як один виходили зі сплячого режиму через ліниві потягування й затяжні позіхання. Зненацька цю ідилію порушив новоприбулець. Він рвучко схопився з ліжка і, залякши в сидячій позі, перелякано глипнув на загразоване вікно, двері та незнайомих йому людей.

Змученим лікарняними правилами пацієнтам така активність видалася надто дивною. Хлопчина зі слідами наркологічного минулого на венах витріщився на нового сусіда й застережливо промовив:

— Друже, я б тобі не радив так смикатися. Тут усі миролюбно налаштовані.

Новенький зігнував рекомендації сусіда. Він більше переймався власними проблемами, тому взявсь обмацувати своє

тіло, на якому бракувало гідрокостюма. Розвинуті дельти, наслідок постійних занурень і тривалих запливів, додавали його статури величчю та грізності. Руки були довжелезні, наче призначені молотити морську воду, а засмагла шкіра гармоніювала з піском і блакитним небом, постійними супутниками цього чоловіка в роботі. Усе в ньому здавалося досконалим і естетичним! Окрім погляду, якому безсоромно бракувало рішучості.

— Речам пацієнтів тут властиве безслідне зникнення. Не переймайся, свого костюма ти вже не побачиш. Звикай, — закінчив пояснювати Міхаель (саме так звали сусіда, що радив не сіпатися).

Новак усе ще не видав жодного звуку, вбирав кожне слово Міхаеля, який, не зволікаючи, розвідував причини його шпиталізації.

— Ти косиш чи реально дахом з'їхав? — поцікавився Міхаель і, не діставши жодної відповіді, розвернувся до нього спиною.

Щойно цікавість надокучливого сусіда згасла, Водолаз — так охрестили новоприбулого санітари — вдруге придивився до умов і пацієнтів, що оточували його в палаті.

Найперше його погляд упав на «співмешканця» палати — старого Григорія.

Той мовчки спостерігав за розмовою в «одні ворота» та без упину вертів у руках аркуш паперу, який від таких маніпуляцій набув «беушного» вигляду. Вловивши на собі чужий погляд, Григорій знітився й відвернувся до вікна.

Від старого так само відвернулась доля, закинувши його в застінки психіатричного шпиталю. Мізерний, на вигляд цілком беззахисний чоловік годився в батьки Водолазу, проте дози галоперидолу, якими бомбили діагностований йому синдром Туретта, значно зістарили його. Шкіра Григорія частогусто свербіла, змушуючи його роздирати епідерміс до крові. Місця загоєних ранок вкривалися струпами. Це додавало чоловікові кілька зайвих літ, роблячи його схожим на дідугана.

Свіженький вітерець пройшовся торсом Водолаза. Він прокрався в шпарину ледь прочинених дверей, з якої хтось позирав у тринадцяту палату. Тишком-нишком підглядач відчинив

двері, вступив у приміщення і, глипнувши скося на пусте ліжко біля входу, пожвавішав. «Смерть буржуазним капіталістам!» — вигукнув він і закликав усіх до ранкової зарядки.

— Війна з Америкою не за горами, тому партія хвилюється за ваше здоров'я! Отож ранкова зарядка, товариші! Ноги на ширину плечей, руки на талії, й починаємо кругові рухи за годинниковою стрілкою. Раз, два, три, чотири — раз, два, три, чотири...

Позапланові ранкові процедури нікого, крім товариша Фіделя — прихильника соціалістичних поглядів та острова Свободи, — не цікавили, і Міхаель забажав пояснити це порушнику ранкової тишини:

— Слухай, Фіделю, чи як тебе там: ковбаси по два двадцять уже ніколи не буде! Тож забирайся геть і не діставай нас — весна на дворі, нам кохання хочеться!

З ліжка, розташованого навпроти автора цих полум'яних слів, оживився ще один пацієнт. З довгою бородою і в круглих окулярах, цей «хіпі у відставці» нагадував пізнього Джона Леннона. Проте справжньої схожості з лідером ліверпульської четвірки йому надавав голос.

За цей талант пацієнта назвали Бемолем, і він залюбки кохався ним за першої-ліпшої нагоди.

Весна, весна, весна прийде;
Весна, весна, весна вгамує;
Весна, весна, весна — прийде;
Весна, весна, весна, весна...¹

За мікрофон Бемолю слугувала скручена газета, і він вправно кричав у неї, розносячи палатою свій голос. Новоприбулець не зводив із трійці очей, спостерігаючи за божевільною мізансценою, яка спліталася з фізичного виховання, вокального соло й коментарів Міхаеля. Останній заходився представляти Водозазу основних персонажів вистави. Спочатку він кивнув на Фіделя:

¹ Пісня «Весна» гурту «Воплі Відоплясова». (Тут і далі прим. ред., якщо не вказано інакше.)

— Ця потвора, у минулому активний член партії, усе жаліє за Союзом, першотравневими демонстраціями, а найбільше — за службовим становищем. А ось наша гордість, — Міхаель вказав на розспіваного Бемоля. — Голос мов у Леннона, а талант наче в Коперфілда — до будь-якої репліки може пісню дібрати.

Під час власного представлення Бемоль «підкрутив» звук і прикінцеве «буй-буй-буй-бу-бу-бу-бу-бу-буй» залило всю палату. Міхаель притих, насолоджуючись виступом товариша.

На порозі палати з'явився молодий хлопець спортивної зовнішності. Зелена піжаму напинали міцні м'язи, голова трималась на масивній шії, а долоні, затиснуті в кулаки, рвалися до бою. Його вигляд усе ще наводив жах, тому Фідель знітився й притиснувся до чужого ліжка. Повітря між ними наелектризувалось, але обстановку розрядив Чахлий, матеріалізувавшись із коридорної гущі на гамір пацієнтів і перервавши ранковий обхід, яким зазвичай закінчувалась нічна зміна санітарів.

Сама його поява втихомирила Бемоля та вклала до ліжка на-супленого велетня. Фідель скористався з паузи й вивітрився з палати повз худу постать санітара, доки той спокійним, дещо притишеним голосом, який змушував пацієнтів насторожуватися, сповістив про ранкові процедури:

— Зараз будуть укольчики, тож наготуйте п'яті точки.

Ніхто з пацієнтів не спішив виконувати наказ санітара, який не мав особливого бажання затримуватись у цьому відділенні, тому на допомогу він заклікав медсестру.

— Космети... Тьху ти, — вилаявся про себе санітар і, сплюнувши, поправився. — Свето, ну де ти там?! — гаркнув Чахлий у коридор, з якого вже лунало тупотіння підборів.

Чахлий завмер, чекаючи на колегу, що вже входила в тринадцяту палату з тацею, переповненою шприцами й різноманітними пігулками. Пацієнти закам'яніли теж. Щоденне явлення цієї медсестри супроводжували фурор та інтрига для кожного чоловіка. Річ у тім, що дівчина марила заміжжям, яке чомусь до тридцяти трьох так і не відбулося в її житті. Вікова планка підняла дамоклів меч над її головою, з кожним роком прирікаючи свою жертву на самотнє існування. Переймаючись

цим, Світлана всіляко намагалася знівелювати вплив років через поліпшення своєї зовнішності. Проте численні косметичні процедури, години, проведені на пляжі під палючим сонцем і почастилі експерименти з волоссям, покликані виправити ситуацію, не давали бажаного результату, радше навпаки: породжували плітки й глузування колег і пацієнтів, а надмірна пристрасть до косметики закріпила за медсестрою стійке прізвисько «Світлана-Косметичка».

Як і личить королеві, Косметичка увійшла до палати, витягнувши перед себе ліву руку, на нігтях якої досихав синій лак. Правицею вона тримала тацю з медикаментами. Халат, як завжди, сліпив білизною, а з гламурних лабутенів виростали стрункі ніжки, породжуючи в чоловічих головах дикі фантазії. Її очі зміряли підданців, вимагаючи визнання краси, та вперлися у глуху стіну мовчанки, що її дівчина без сумніву сприйняла як «одобрямс» її новому іміджу. Скромність і таємничість припадали рудиментарним пилом у закапелках її виховання, коли заради компліменту доводилося самій підбатовувати аудиторію.

— Хіба поява такої красуні не вимагає фанфар? Артисте, чому мовчиш, твій голос інколи луна на всю лікарню!

Дифірамби медсестри стали мінімальним визнанням Бемолевого таланту, від чого народний артист психушки враз зашарівся. Чахлий відвернувся, не можучи пережити схвальні відгуки колеги на адресу телепня, якими, без винятку, були для нього геть усі пацієнти психлікарні. Відчуваючи приплив відрази до підопічних і тим паче до їхніх сідниць, санітар забрався геть, гримнувши на прощання дверима.

Приміщення ожило голосами пацієнтів. Усі як один загомоніли в присутності жінки, по черзі оголюючи для процедур білясті сідниці. Таке пожвавлення тішило Світлану, яка почувалася справжньою королівною в чоловічій компанії.

— Не забудь ватки прикласти, — у Бемоля прорізався голос.

— Сам прикладай, у мене лак на нігтях іще не висох!

Медсестра демонстративно дмухнула на розтопирені віялом пальці лівої руки й подала Бемолю змочений у спирті

тампон після того, як вийняла з м'яких тканин співучого пацієнта голку шприца.

Попри специфіку роботи й діагнози пацієнтів, вона вбачала в цих німецьких насамперед гідну кандидатуру на роль майбутнього обранця, тому доброзичливий тон і мінімальна увага кожному були додатковим інструментом у боротьбі за жіноче щастя.

Коли черга дійшла до Міхаеля, той з радістю стягнув свої кальсони, підставляючи голці крейдовий зад. Він легенько зойкнув, відчувши укол, і не втримався від компліменту турботливій медсестрі.

— Свет... Яка ти ніжна.

Світлана віддячила лагідним дезінфікуванням ранки і як бонус легенько вщипнула Міхаеля за іншу сідницю. Задоволений таким знаком уваги хлопець натягнув спідне й перевернувся на бік, а Косметичка підійшла до ліжка новоприбулого пацієнта. Він її зацікавив. Молодий, стрункий, засмаглий — тільки білки світяться на тлі матової шкіри — та водночас незвичний. На відміну від інших мовчав, не поїдав її очима, наче не жив.

— Хто тут у нас? — поцікавилась Світлана, оглядаючи атлетично збудованого чоловіка, хоча й не зовсім здорового, якщо судити з обличчя. Водолаз мовчав, отож втрутився Міхаель:

— Новенький-готовенький.

— Новеньким ще нічого не призначали.

Світлана знову зміряла очима чоловіка, який відверто уникав її погляду, і, повернувши голову до Міхаеля, перепитала про всяк випадок:

— Одружений чи вільний?

Оскільки досі ніхто з присутніх не чув від новоспеченого сусіда жодного слова, то Міхаель поінформував дівчину:

— Це науці невідомо. Бачте, наш новий колега не подав іще ані звуку.

Світлана скоса зиркнула на новоприбульця та хтиво промовила:

— Головне, щоб агрегат подавав ознаки життя. Хіба ні, Миську?

Медсестра зарядила палату сміхом. Він виривався з жіночих грудей, ледь стримуваних напруженими гудзиками сестринського халата. Міхаель, чії руки неодноразово звільняли гудзики від непосильного тягаря й бажали робити це ще і ще, підігрував Косметичці в її дотепності. До них приєднались інші. Гучний регіт відлунював наклепом. Він лип до мовчазного пацієнта, зазіхаючи на його гідність. Уперше відтоді, як чоловік потрапив до лікарні, на його обличчі промайнула тінь гніву.

— Де мій костюм? — раптом спитав Водолаз.

Усі замовкли, спрямувавши на нього погляди, сповнені подиву. Найбільше витрищався Міхаель, який витратив чимало сили на розкрутку «клієнта».

— Здається, не німий, — сказала медсестра, не зводячи очей з оживлого пацієнта.

— Де мій костюм? — повторив чоловік.

Його питання загнало всіх у глухий кут: медсестра не знала, що й відповісти на це, а решту здивував спосіб, у який починалося їхнє знайомство.

— Ти про що, любчику? — поцікавилася Світлана.

Усі чоловіки, включно з мовчазним Григорієм, прикипіли поглядами до Водолаза.

Заговоривши, він вже не здавався безнадійним психом, як тоді, коли грав у мовчанку. Його обличчя посвіжішало, а погляд прояснішав.

— Учора на мені був гідрокостюм.

— А-а-а, — показово застогнала Світлана, цим забезпечуючи собі алібі. — Це у санітарів питай.

Вона покинула чоловіче товариство, розчарована неухважністю нового пацієнта до власної персони. У палаті запала тиша. Новак уперше оглянув кожного пацієнта, скануючи їх на обізнаність щодо долі свого інвентарю.

Григорій, за слабкістю духу, одразу відвів погляд, хоча й гадки не мав, про що йдеться. Його кремезний сусід, що перед цим увійшов до палати й нагнав страху на Фіделя, лежав колодою біля самих дверей. Колись йому вистачало мужності витримувати погляди чемпіонів і навіть відправляти декотрих

у нокдаун, але зараз він лише дивився в стелю. Після поразки від кубинця на олімпійських іграх боксер з'їхав із глузду, і невідомо, що цьому послужило — отримані в голову удари чи нищівна поразка від представника острівної держави, проти якої колишній спортсмен тепер мав зуба.

Минула слава гнула його до ліжка та закріпила відповідне прізвисько — Кома, що в очах колег означало «лежачий пацієнт».

Поза лотоса, у якій сидів Бемоль, транлювала гармонію між всіма світами, що стирала на порошок будь-які підозри.

Новенький повів очима, доки не вперся в іншого сусіда, який лежав ліворуч. Вирячені з орбіт очиська й фіолетовий ніс демаскували в ньому зятого алкоголіка, а розведені в сторони руки свідчили, що Толя перебуває в активному пошуку ранкових ста грам, які полегшили б його критичний стан. Залишався Міхаель.

Найбалакучіший серед пацієнтів зустрів свою місію свідка з вимушеною усмішкою. Йому не вперше випадало корчити такі гримаси, вдаючи з себе невинного, але цього разу він мав, що сказати:

— Коли хтось потрапляє в лікарню, з нього все знімають і видають ось такий мотлох, — Міхаель схопив пальцями свою сорочку і відтягнув її від грудей, демонструючи новоприбульцю неякісну одежину. Твій на тумбочці, зліва.

Новенький глипнув на лікарняну уніформу.

— До речі, ти не проти, якщо ми зватимемо тебе Водолозом? Тут в усіх кумедні імена чи прізвиська. Наприклад, я — Міхаель, так мене назвала мама на честь мого батька-німця, проте всі кличуть по-народному — Міськом.

Несподівано новий пацієнт зреагував на слова Міхаеля. Він повернув голову в його бік і пильно вдивлявся в очі допитливого сусіда, зволікаючи з відповіддю чи, точніше, гадаючи, про що сказати передовсім: про ім'я чи професію.

— Я рятівник, — нарешті він обрав один із варіантів.

— А звати тебе як? — перепитав Міхаель.

Наполегливість співрозмовника плутала рятівнику думки. Вдало обійдені пастки, які залишилися на волі, потребували

обережності в словах і діях, аби не втрапити в нові, тому мовчанка тривала, напинаючи між хлопцями тятиву недовіри. Мешканці палати, за винятком хіба Коми, нашорошили вуха і причаїлися — у такому закладі познайомитися можна з ким завгодно: від Дені Дідро до Кирила Кожум'яки. Зняти напругу могла лише відповідь, зволікання з якою затягнулося.

— Мене звати Антон, — рятівник намагався спекатися допитливих поглядів, одначе — дзуськи. Мовчанка і досі висіла густим туманом, недовіра не зникла.

— Не обманюєш? — грізним тоном поцікавився Міхаель.

Тятива ось-ось мала луснути, аж раптом Міхаель зайшовся сміхом.

Цієї-таки миті палата знову вибухнула реготом. Пацієнти підтримали витівку свого неформального лідера, будучи не проти розбавити сірі будні яскравим жартом. Навіть Григорій на секунду покинув свою шкаралупу самоти і стримано розтягнув губи в посмішці.

Після короткого знайомства в палаті, яка своїм жалюгідним виглядом не сприяла людським почуттям на кшталт дружби чи якоїсь симпатії, запанувала здорова атмосфера. Міхаель по черзі представив сусідів, надавши кожному коротку характеристику, а згодом уся ватага подалася на сніданок до шпитальної їдальні.

Менше за все Антону хотілося їсти. Він штрикав виделкою в желейного вигляду кашу, що повільно ковзала тарілкою від такого недбалого ставлення до неї. Якщо не зважати на грюкання столових приборів, у просторій їдальні лунали лише голоси санітарів і кухарів, які розносили страви по довгих столах для різношерстої публіки. Компанія не з найкращих, але наразі вона позбавляла Антона самотності, від якої тілом пацієнта бігли дрижаки. Загнаного страхом у безвихідь, його чи не вперше відпустило саме серед психів. Не так вже й боязко сприймаєш власні фобії, коли довкола стільки неврівноважених з найрізноманітнішими симптомами. Зрештою, це лікарня й у випадку чергового приступу буде кому допомогти.

Щодо можливості нападу Антон не сумнівався. Покликаний рятувати людей, він сам потребував допомоги, і, що найперше — душевної! Послане кілька тижнів тому випробування виявилось не до снаги молодому чоловікові. Хоч у крайнощі удавався: і до чарки, і до ворожки, ба навіть до Бога — все намарно. Невидима сила в особі світловолосого переслідувача все гонила по закомарках його й без того скалічену душу. Привид витягував соки, пив кров, мотав нерви і просто зживав Антона з білого світу, роблячи це з особливою вибагливістю.

Тонкий писк урвав перебіг Антонових думок. За сусіднім столиком розгорілася суперечка між двома пацієнтками, які не поділили кавалок масла. Перша жінка, з сивим волоссям, зав'язаним у кінський хвостик, дорікала іншій стосовно шкідливості продукту.

— Зоє Олексіївно, ви ж знаєте, що там багато холестерину, а від нього у вас атеросклероз! Вам же говорив лікар...

Натомість її колежанка не знаходила кращої відповіді, аніж крик. Кілька хворих прикипіли до них поглядами, забувши про час і їжу. Раптом з гурту пацієнтів хтось жбурнув на стіл шматок масла, який змусив призвідницю суперечки завмерти в нерішучості. Її сусідка зайшлася реготом і, скориставшись із того, що сивоголова втратила пильність, схопила шмат масла й запхала його до рота. Дехто з пацієнтів, що стали свідками такого зухвалого вчинку, підтримали жінку, загрюкавши начинням об стіл.

Нарешті буча привернула увагу медсестер, одна з них підійшла до Зої Олексіївни й досить увічливо попросила більше не їсти масла. Ця сцена справила на Антона найкраще враження про медперсонал і його ставлення до пацієнтів, отож у доброму гуморі він покинув їдальню й вирушив разом з іншими на ранковий моціон до внутрішнього подвір'я лікарні. Там, у тіні густолистої липи, він сховався від палючого сонця, що вже до бронзи запекло його шкіру, і від допитливих поглядів старожилів лікарні, які допікали не менше за небесне світило. Жахіття скінчилися — починалося нове життя!

У цей час обидва санітари, що після нічної зміни зустрілись у своєму кабінеті, прощалися на кілька годин — до початку нової варти.

— Додому не збираєшся? — спитав Шрек, споглядаючи, як Чахлий моститься на канапі.

— Сьогодні буду тут. Важка ніч попереду.

Шрек накинув на широкі плечі куртку й потягнув за клямку:

— Як собі знаєш.

Велет покинув худорлявого санітара, який після нічної втоми збирався насолодитись усамітненням. Чахлий замкнув двері, роздягнувся, оголивши непристойно запалий живіт, і влігся на канапу, ховаючись під білим простирадлом.

3

Уночі в законспірованій частині лікарні, де тримали Антона й до нього подібних, діяли суворі правила. Без крайньої потреби пацієнтам заборонялося покидати палати, вмикати світло і тим паче порушувати режим тиші. Дотримання внутрішніх правил адміністрації забезпечували перевірені слуги — Чахлий і Шрек, а також молодші медсестри, які інколи чергували на посту неподалік тринадцятої палати.

Ламаючи всі табу, нічної пори Антон прошкував до пункту чергування медсестри, яка, на диво, виявилася на місці. Лише в надзвичайних випадках за її відсутності дозволялося здійснювати тривогу, натиснувши червону клавішу, обрамлену в скляний футляр, який зазвичай замикали, аби психам не здумалося даремно тривожити персонал у нічний час. На щастя для пацієнтів, Антон пройшов повз кнопку.

Медсестра дрімала, схиливши голову на руки. Її розкішне волосся розсипалося по столу пшеничним ланом, привертаючи увагу пацієнта, що прокрадався коридором. Антон не квапився. Йому заважав гострий біль усередині. Він пошепки покликав медсестру, заледве стримуючи біль.

— Сестро-о-о. Поможи-и-и...

Схоже, перед кодексом жорстких правил пасували й закони фізики, які, утворивши вночі суцільний вакуум, поглинали звучання Антонових голосу й кроків, що мали без перешкод дістатися вух білявки. Тиша перед усім! Така аномалія давала медсестрі змогу спокійнісінько вивчати розкладені на столі папери й не зважати на розлученого пацієнта, що крадькома підходив іззаду. Антон спробував удруге:

— Сестро, мені зле. Живіт...

Байдужість жалібниці викликала в пацієнта лайку:

— Стерво!

Як і раніше, його голос потопав у лабіринті брудних стін.

Остання воля, зібрана в кулак, допомогла Антонові дістатися пункту призначення. Долаючи біль, чоловік застогнав:

— Сестро, ти що оглухла? Я гукаю тебе від самої палати!

На останньому подиху Антон доплився до медсестринського посту й торкнувся плеча дівчини. Воно зустріло прохолодою, яка скрізь тканину халата колола в пальці. Здається, все-сильний вакуум долав навіть температуру людського тіла.

Утім, від медсестри не було жодної реакції. Як і раніше, вона займалась своїми справами, що вивело Антона з рівноваги.

— Ах ти ж... — просичав пацієнт і штовхнув дівчину сильніше.

Нарешті чергова схаменулася й підвелася. Розкішне волосся хльоснуло по обличчю — аж очі закрились. Антон заревів, схопився за тендітні плечі двома руками і, сіпнувши їх, опинився лицем до лица з підстаркуватим, беззубим дідуганом, що дивився на Антона крижаними очима, яким бракувало зіниць.

Хтось висмикнув Антона зі сну і втягнув до реальності раніше, ніж божевільного вигляду дідуган учепився в горло порушникові свого спокою. Ліжко застогнало під вагою ноші. Антон рвучко сів, сполохавши своїх сусідів, які з'юрмилися до купи перед його ложем.

— Чого витріщилися? — гаркнув Антон на юрбу пацієнтів, що стовбичила біля ліжка.

Захищати товаришів узявся Міхаель.

— Ти нас реально висадив, братухо. Такий гвалт зчинив.

Бемоль погодився з почутим, спроквола похитавши головою.

Ставка віч-на-віч із кожним пацієнтом, що стовбичив біля ліжка Антона, закінчилася для нього справедливим відчуттям провини.

— Вибачте, — перепросив Антон своїх сусідів.

Невдоволення вщухло, хоча засапаний Анатолій, перебуваючи в стані вічного бодуна, все ще роздратовано щось бурмотів собі під ніс.

Тим часом двері палати прочинилися. Закутаний у темряву ночі й пошарпану гамівну сорочку, рукава якої звисали мало не до колін, на порозі стояв висушений, мов таранька, Васька Довгоносик. Своє прізвисько він дістав не за видовжений орган нюху, а за любов пхати його в чужі справи. Очі візитера, як і абсолютно лиса голова, маячили в коридорних сутінках. Непроханий гість мав кепський вигляд. Стара з косою вже волочилася за ним тінню, готуючись підкосити жертву за першої-ліпшої нагоди, проте «ніс» останньої і тут згодився. Довгоносик мав природжене відчуття небезпеки. За тутешньою легендою, одного разу пацієнтів повезли в обласний театр, де місцевий драмгурток давав виставу для схожої публіки. Довгоносик рішуче відмовився їхати, мотивуючи це поганою чуйкою, і його лишили, аби не сіяв паніку серед хворих. За дивним збігом обставин того вечора в театрі обвалилася підвісна стеля, скалічивши чимало людей. Відтоді шпитальна тусовка застережливо ставилася до прогнозів Довгоносика.

Васька прислухався до ватаги чоловіків, по-собачому зчитуючи інформацію з повітря носом. Нарешті його помітили. Кілька пар очей увіп'ялися в непроханого гостя, який пояснив своє вторгнення почутим шумом, після чого по-недоброму провів:

— Вони йдуть. Ховайтеся!

Зловіщий тембр голосу Довгоносика урвав розмову пацієнтів. Усі, хто стояв довкола ліжка новенького, чемно полягали на свої місця, і лише Довгоносик, вистеживши в темноті очі Антона, заговорив:

— Вони виберуть тебе. Я знаю.

У мертвій тиші лихе пророцтво відбилося громом в Антонових вухах.

Тілом пробігли дрижаки, стискаючи до болю переполоха-не серце. По відповідь Антон звернувся до Міхаеля:

— Хто це?

Сусід притиснув указівний палець до вуст.

— Тихіше, — попросив Місько пошепки і додав: — Це Васька Довгоносик — ходяче радіо. Пхає свого носа куди не треба, але чуйку має правдиву, тому ти краще прикинься сплячим.

Із глибини коридору почулися чоловічі голоси. Хтось увімкнув світло й загупав у бік тринадцятої палати. Антон вирішив не випробувувати долю і вклався в ліжко за мить до появи у дверях лиховісних санітарів. У темній кімнаті їхні силуети чітко вимальовувалися на тлі матового скла, підсвіченого коридорними лампочками. Першим заговорив Чахлий:

— Здоров, психи! Що робимо?

Міхаель, який за звичкою завжди вступав у перемовини з адміністрацією лікарні від імені всієї громади, узяв слово і цього разу:

— Спимо. Ніч-бо на дворі.

Голос Міхаеля вібрував через хвилювання. Він мужньо витримував погляд худого санітара, ігноруючи власну небезпеку втрапити під коток шпитальних репресій. Санітар тим часом інтригував мовчанкою, від якої повітря наелектризувалося щосекунди. Чахлий по черзі зміряв поглядом кожного з пацієнтів і промовив першу фразу:

— Нам потрібні два пацієнти, лише два...

Бемоль маскувався під білим простирадлом, що з головою накривало його тіло. Дивовижно, але слова санітара розбудили в ньому співочого персонажа. Раптом він ворухнувся. З-під тканини прорізався тихенький голосок, що наростав у міру того, як розспіваний фантом спинався на ноги.

Два життя, два сонця, два крила,
Цей шалений світ добра і зла,

Літературно-художнє видання

БУТ Сергій
«Аляска»
Роман

Керівник проекту *М. Г. Шакура*
Відповідальний за випуск *Н. О. Міщенко*
Редактор *Н. В. Бордукова*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Ю. С. Любавська*

Підписано до друку 08.11.2017. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 10,92.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51. Тел.: + 3 8 057 717 53 57

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безкоштовний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Бут С.

Б93 «Аляска» : роман / Сергій Бут. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 208 с.

ISBN 978-617-12-4299-9

До психлікарні його привезли без тям і... в гідрокостюмі. Перед цим чоловік забіг до церкви, наляканий чимось несусвітнім, кимось із потойбічного світу. Покликаний рятувати людей, тепер він сам потребував допомоги, і в першу чергу — душевної. Це дивно й безглуздо, та в психушці пацієнт знайде хоч і тимчасовий, проте надійний прихисток від проблем і від самого себе. Але попереду — ще неймовірніше безглуздя...

УДК 821.161.2

Переможці «Коронації слова»

Личаківський цвинтар. Скорботний кам'яний янгол склав долоні в молитві... Мабуть, він змусив Андрія заглянути в цей старий склеп. А ще привернули увагу дати життя та смерті. Двоє немовлят... Що з ними трапилося? На порозі гробівця Андрій знаходить дивну бляшану коробку, а в ній — поживклий від часу лист. Ця можливість зазирнути в минуле — наче вісточка зі світу померлих... Із листа Андрій дізнається про злочин, який було скоєно півстоліття тому, і вирішує довідатися правду. Він має розгадати цю загадку! Але куди заведе його лабіринт таємниць, страхів і потрясінь?..